

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာလှူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

Sūkǎn hankhau thǎbein ,tataiphlǒn pralau tabanaǎi li.

(ကယန်း)

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

ကမ္ဘာ့လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း

Sūkǎn hankhau thǎbein ,tataiphlǒn pralau tabanaŋ li.

ကယားပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ အတည်ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။

Ta taiyađ

1948 nein, December 10 dađnu Kŭlāthāmāghā talantaĩblondau akaŭ malanklan hankhau thăbein tathataya tataiplhōn ali dō daŭlađ taihyŭn preĩ nu. Tataiplhōn li arĩkaĩ pŭswĩ mē tyanlan dō lihtōn kakhyŭn nē.

Ta matha-ŭ kahti karwĩ htaŭ blanmē Kŭlāthāmāghā talantaĩblondau akaŭ Kŭlāthāmāgha sŭkănpħao pŭpra khăthe ingă ba tataiplhōnhtan lithā ũlahan nu, kamaba dō sŭkăn (bacōma) mōnbanlahan cō phĩ leĩntōn sŭkăn ayē, adaukhlōn kyōn lahan dō kăru tamalŭ malaĩ kyōnlahan akaŭ, ka pănlañ ba tataiplhōnli, kadaŭlađ phlōn , kapha ba dō ka tai lĩkhlăn ba taboutabăn nu , malan tha -ŭ nē.

Makanu Katan sŭkănpħao pralau tabanaŭ kōmasyin nu tyanlan blan sŭkăn hankhau thăbein, tataiplhōn pralau tabanaŭ li ũba dō Engle dō Katan tamangađ preĩ nu.

Katan sŭkănpħao pralau tabanaŭ kōmasyin
2013 nein, April lă 17 dađ

Ngaõhti

Ta ita,piyě pralau pŭpra ta aòlan taritamu dò tadwãntapein phikaĩ cõ da laha nu, mwaipraĩ hankhau lãkhau ũ talũtalwã dò tathataya anãkhũ kahti karwĩ prei mèrî

Ta cõ douyan ita pralau tabanaũ nu, ta makaĩ pralau tanithũ araõ dò karãn, tahtũ ta-aò nãkhũ taphei tama karãn khaucã mèrî,kanaũba ta taiphlõn lũlwã akaũ, tayũ lũlwã akaũ, ta lũhtan ba dõ ta tarõn dò ta sãrai akaũ nu, kalaõhtan dõ pralau pãnkľã ngã nu, pralau pŭpra tacipõn alũkhlõn khaucã taiphlõnhtan htaũ hõ mèrî,

Khã cõ htũ dõ khlai khlõn naòdwãn, didaò htanblan, ta u ta paõ dò ána cõ tayã akaũ nu, cõ aò cõ da luba pralau tabanaũ tamãlan khaucã mèrî

Kama dauhtan sũkãn lakãn dò lakãn khã aò niru nirã dò talan batha akaũ nu, cõ aò cõ da khaucã mèrî,

Kulāthāmāghā sŭkănpħao lahan nu, pralau tabanaŭ, pralau tarĭtamu dō a ngau, prakħaŭ dō pramau ka naŭdwăncŭ tabanaŭ akaŭ tayŭtalan aōtai Kulāthāmāghā malanklan tă ta-aŭlan, talŭ talwă lai yŭ lai yaō akaŭ ta aō tadauhtan dō madauhtan pralau ta aō tamyŭn nu aŭlan ba yaō acă mēri^â

Kulāthāmāghā sŭkănpħao lahan nu, kama pralau tabanaŭ dō talŭtalwă lahan nu, hankħau thăbein kadouyan dō laicŭ anănkħŭ mablancŭ Kulāthāmāghā nu ta aŭlan aōyaō khaucă mēri^â

Ta nathei bloncŭ pralau tabanaŭ ŭkaŭ dō talŭtalwă nu, ka mabahtan bwaihtan ta aŭlan ngă ayēdau khaucă mēri^â

Ba malů ba, pralau pŭpra, pŭphon bwaiceĩ bwaik lŏn tataiphlŏn ũ kaŭ dŏ thákaŭ dŏ htankau thăbein ka douyan tabanaŭ ũkaŭ dŏ talŭ talwă, htoŭkhŏn htoŭ-ă dŏ taphi tatheikhau theingă mĕri, Kŭlăthămăghă sŭkăŭ lahan dŏ aŏ dŏ sŭkăŭ ũlahan kală , sŭkăŭphao lahan nu, ka theingă laicŭ daukhlŏn tabanaŭ ũlahan dŏ talŭ talwă nănkŭ sŭkăŭ tŏn dŏ sŭkăŭ pŭkăŭ tŏn nu, htoŭkhŏn htoŭ-ă ba tadauhtan khlai mĕri, rwaĩyaŏ dŏ, sŭkăŭ pŭkăŭ, pralau pŭpra, kanaŭ ba ta tŏnkhou,tŏnbá nu, abakyă dŏ pŭpra , Kŭlăthămăghă mālan ba preĩ pralau tabanaŭ tataiphlŏn li ũ ba nu.

Tataiphlŏn pralau tabanaŭ li kaŭ aklan phyŭn lahan.

Aklan 1

Pralau pŭpra nu, aŏlan dŏ talŭlwă kaŭ acă taritamu dŏ tabanaŭ lahan aŏ dwăncŭ. Pralau nu tanithŭ nihwŭ dŏ tarwai araŏ dŏ karăŭ , tatheikhauthaeingă aŏ acă lapra dŏ lapra ba aŏblon mană dŏ tapŭ tawai

Aklan 2

Pralau pŭpra, swĭlĭn, pheiya baŭbĕn, prakhaŭ, pramu, tahwĕtangaŭ , tayŭtalan, sŭkĕn bacŏma ta nithŭ karu, sŭkĕn phao bacŏma ta aŏ tamyŭn kahti karwĭ, takrŏn takru, swĭlĭn dŏ karu laswĭswĭ nu cŏ baphi leĭntŏn klŏncu dŏ banaŭ cwaicŭ pŭpra tataiplhŏn tabanaŭ dŏ talŭlwĕ. Dŏthĕ pra lapra kalĕn aŏ sŭkĕn bacŏma mŏnban nu talŭlwĕ mŏnban mĕrĭ, Kulĕthĕmĕghĕ aŏpaŭ yŭ mŏnban mĕrĭ, nĕn thĕnĕn paŭtaŭ cŏ mwĕi mŏnban mĕrĭ, bacŏma ta ma didĕn aŏ mŏnban lahan mĕrĭ , sŭkĕn ayĕ, ta cirĕn ayĕ bacŏma sŭkĕn pŭkĕn tŏn laswĭswĭ khaucĕ cŏbaphi leĭntŏn klŏncu.

Aklan 3

Kalĕn aŏ thamyŭn, kalĕn lŭlwa dŏ tacaŭ ta-ŏn ba aŏ pŭpra.

Aklan 4

Cŏ ba i ngŏn dŏ cwĕn lapra lapra. Ba ma didĕn ta-i cwĕn dŏ taprĭ tasĕ cwĕn pŭ swĭ.

Aklan 5

Cŏ ba i bacŏma phĭdan pralau dŏ ta phyaŕsĕrai akaŭ bacŏma takarĕi akaŭ , cŏ talyŭnpra akaŭ, ta taritamu lan akaŭ laprapra.

Aklan 6

Pralau pŭpra banaŭba cwaïdò pralau lapra, dŏ tamālkau pŭklan nu.

Aklan 7

Pralau pŭpra banaŭ cwaïcŭ tamālan taraincŭ dwăncŭ akaŭ dŏ cŏ ba phî leïntŏn klŏncŭ . Banaŭba dwăncŭ taraincŭ dŏ yănbá khăkai tataiphlŏn li ŭba dŏ phî leïntŏn klŏncŭ mèrî tamacŭ leïntŏn klŏncŭ mèrî akaŭ.

Aklan 8

Pralau pŭpra dŏ tamālan akaŭ banikăba ta yănbá khăkai năn tabanaŭ nu, pra ŭpra banaŭba tamacŭ makŭ dŏ sŭkăn taciran tamaŭ aò nu.

Aklan 9

Cŏ ba cyankhlŏn, cŏnklŏn, klŭswai ngŏn dŏ sŭkăn kwan kaŭ dŏ ta cŏmwaï kaŭ laprapra.

Aklan 10

Pralau pŭpra ba naŭ bábwaï ba, beï malanklan năn tabanaŭ dŏ nita lahan mèrî, beï kaba ciran năn takama tamaŭ akhein mèrî, kalăn cirān ho nu bacirān dwăncŭ dŏ pralau aò-ă langă.

Aklan 11

(1) Pralau pŭpra beĩ ngòn sãn anãn dò takamā laswĩswĩ akhein , ta ămakhan dò ta khukan aò nu, ba htulwai nadeĩn byan raõ dõ pralau aò-á langă dò beĩ cõ cirãn laklan mõ tamaũ khein nu, cõ ba i dò pra takamāphao mõ.

(2) Beĩ ma takamā akhein sũkãkau tamālan mèrî, hankahu thãbein tamālan mèrî, ma tama bacõma cõ ma bábwai nu, ba cõ htũ takamā mè, tama ũkau nu takamā cõ ba aò laprapra. Beĩ ma takamā khein nu, ba naũ ba tadan cwai dò aò, cõ ba phidau klă tadan.

Aklan 12

Pralau pŭpra, nãn talŭlwă arĩkaĩ taõ , hyûn thăpôn, hyûn bacõma taphî tayõn li lai khein nu, nãn bwai cõ phî talãn dò phî taõ, utaõ mèrî, nãn taritamu dò nãn myan nu cõ ba naũ ta taĩkaĩ makai. Pralau pŭpra beĩ khan ba ta madidãn dò ta taĩkaĩ akhein ba naũ ba tamālan tamacũ.

Aklan 13

(1) Pralau pŭpra nãn sũkãn mônban akaũ , tau lai, aò lŭlwă da pŭpra.

(2) Pralau pŭpra năn sŭkăn dò sŭkăn karŭ nu swailai dò ceinblan dô năn sŭkăn da pŭpra.

Aklan 14

(1) Pralau pŭpra beĩ kanba taphyăn sǎrai nu, kwĩ tamacũ dò swaikaô dô ngòn sŭkăn kaũ da.

(2) Cõ bakyă dò sŭkăn arĩkaĩ lahan, ta yănbá khăkai Kŭlāthāmāghā ta rwaiyaô khlai taphĩ tama lahan ba htũhtan ywăn nu, tamaũ lahan mè cõ bakyă dò kakhau tyan yaô tabanaũ tarahăn kõ.

Aklan 15

(1) Pralau pŭpra, bakran năn dò sŭkăn lakăn sŭkănphao da pŭpra.

(2) Cõ ba makaĩ pralau dô sŭkănphao akaũ. Năn tahtũ sŭkăn phao taklaiĩkaĩ tabanaũ nulě, ngòn makaĩ cõ da.

Aklan 16

(1) Prakhaũ dò pramu mõnnein bá nu, pralau swĩlăn, sŭkăn bacõma tayũtalan akhaucă tama didăn taphicideĩn ba cõ aò dò ba lai pôn lai ran da pŭpra. Anănthũ phicideĩn mēri, aoblôn manai thămă thăwa mēri, lan bwaikaicũ mēri banaũ cwaicũ tabanaũ pŭpra.

(2) Prakaŭ dò pramu nŭpá nŭdein ta thabŏ babwai lŭlwă ba aò mè lanphi lanaï khă da.

(3) Hyûn thăpôn mè ahtŭprei pralau phonthá kahti karwĭ khaucă pralau phonthá dò sŭkăn nu ba rahă ba hyûn thăpôn.

Aklan 17

(1) Pralau pŭpra krŏnkru ta aò nu, năn lapra ngă mèrĭ, ngònkăru dò bloncŭ ngă mèrĭ aò da pŭpra.

(2) Năn takrŏn takrau nu, ngòn phĭswai đŏ ta cŏ mwai kŏ cŏ da.

Aklan 18

Pralau pŭpra tanithŭ lŭlwă, tarwai araŏ karăn dò tayŭtalan aò da pŭpra. Tabanaŭ ŭkaŭ nu năn báthá bacŏma tayŭtalan nănkĭ klaihtan lŭlwă dò lapra ngă mèrĭ, laphon mèrĭ, năn báthá bacŏma thayŭtalan nu pralau aò-á lămaò mèrĭ, kăru mèrĭ daŭlaŏ , mahtan, thăbă dò baòhtan lŭlwă da.

Aklan 19

Pralau pŭpra nithŭ nihwĭ dŏ taiphlŏn lŭlwă da pŭpra. Tabanaŭ tanithŭ nirwai ŭkaŭ nu bacyanklŏn dŏ talŭ talwă tama didăn cŏ aŏ akaŭ dŏ ngaŏthaŏ lahan tanithŭ nirwai lahan nu batai dŏ ngaŏthaŏ ho latŏn mwai ta khran mŏn cŏ aŏ takwan tatheingă da, taphĭnaŭ dŏ tapănlan pacŭ laŏ nu.

Aklan 20

(1) Pralau pŭpra aŏbloncŭ dŏ tathataya akaŭ dŏ phonhtan aphaon dŏ talŭlwă kaŭ da.

(2) Cŏ ba naŭ hŏ laprapra dŏ ta pacŭ taphonhtan aphon laphonphon akaŭ.

Aklan 21

(1) Pralau pŭpra năn sŭkăn acŏya aphon mĕrĭ, taruhtan (Kocălè) aphlaŭ latŏnkaŭ mĕrĭ pacŭ mada pŭpra.

(2) Pralau pŭpra macŭ tahtŭhtan sŭkăn wunhtăn da pŭpra.

(3) Acŏya ta aŏpaŏ sŭkăn ahtŭaya mĕ ba aŏ dŏ sŭkănp hao tathayŭ akaŭ. Pra pŭpra ba phĭ dwăncŭ mĕ dŏ tahu tabĭ kaŭ mĕrĭ, cwaidŏ taphĭmĕ lŭlwăkaŭ mĕrĭ, akhein aklan laklan dŏ laklan akaŭ ta mahtan taraupwĕ ateĭamaŏ nu taiphlŏnhtan da tathayŭ.

Aklan 22

Pralau pŭpra banaŭba, tacŭnta-ŏn ba aò ba dŏ pralau phon thá kaŭ dŏthă năn sŭkăn khlai aò kahti karwĭ kaŭ sŭkănpħao tahtoŭkhòn htoŭ-ă dò mabloncŭ kăru sŭkan acă năn tarĭtamu dò năn khòn ă tadauhtan lŭlwă nănkħŭ aluba cĭpwăyĕ, lumŭyĕ dò tahŏn tabanaŭ lahan.

Aklan 23

(1) Pralau pŭpra, tama tama, năn thayŭ ma tama nu, rau lŭlwă da, tama raŏ cŏncwan aò khein nu manaŭ mèrĭ, tama cŏ aò khein mèrĭ tamacŭ banaŭ ba.

(2) Pralau pŭpra ma tama cwaĭcŭ acă, ba naŭ ba parka cwaĭcŭ, cŏ ba phi leĭntŏn klŏncŭ.

(3) Pra ma tama pŭpra, năn dò năn hyŭn thăpŏn ngă taritamu dò ta aò ta myŭn nănkħŭ banaŭba rwăn dŏ taraŏ taran, tacŏn tacwan akaŭ. Balu mè banaŭba karu pralau phon tarahăn tamacŭmakŭ .

(4) Pralau pŭpra, năn taphei tama tapánkrau ngă, phonhtan thămăghă dò păcŭ mablon dŏ thămăghă phon lahan kaŭ da.

Aklan 24

Pralau pŭpra taraŝ taran akaŭ , phîlan tama akhein nari dō banaŭ prakā akhein htaŭ mē cwaïdō phîlan yaŝ ta aō hailŭ mōnnŭ dō ta aō hailŭ khwîn nu, ba naŭ bapŭpra.

Aklan 25

(1) Pralu pŭpra nu sa-aŝ sa-an, nŭhwāncein, hyŭn, tarahăn tahaibaŭ ngă dō lubā tamacŭ makŭ lahan dōthă năn dō năn hyŭnthăpôn tahaibaŭ dō năn dō thă ta aō tathataya bābwai nănkĥŭ banaŭba. Dōthă taphei tama cō aō, taswî tasă, pra lan ni, pramusai, pra mōnneindau, bacōma matama cō da ba aō dō ta aō tamyŭn ngă ma tama ba cō da nu ta aō tamyŭn ngă ba naŭ ba tamacŭ.

(2) Maŝ dō picăphao nănkĥŭ tarahăn dō tamacŭ ba naŭ ba. Taphî ta-āi dō tamalan kaŭ mēri taphi ta-āi dō tamalan kwan mēri , phao ba aōlan mē picăphao picăpho ŭkaŭ nu, ba naŭ ba tarahăn yŭ dō tadwăn tathĭ akaŭ pŭpra.

Aklan 26

(1) Pralau pŭpra ba naŭ ba ta kwan tatheingǎ. Tamalŭ li nu, asyantŏn dŏ kacŏntŏn nu ba mwai ba cŏ malŭ cŏ da. Cēmŭ Lēmŭ dŏ ta aŏ tamyŭn ngǎ tatheingǎ lahan nu pra pŭpra ba malŭ ba dŏ tamalŭ adau tŏn nu la pra dŏ la pra tatheingǎ aŏ ba naŭ ba cwai cŭ tamalŭ.

(2) Ta theingǎ nu pralau tamaraŏmarǎn dauhtan ka bǎbwai dŏ ka douyan talŭlwǎ kahti nǎnkhŭ ba malŭba. Ta pyigna mē sŭkǎn pŭkǎn kau, pralau bacŏma tayŭ talan phonkau, ta nāthei, takhan tadŏn dŏ madauhan talan bathá htaŭ ta aŏpaŏ tathataya nǎnkhŭ madauhtan prei Kŭlāthāmāghā taphei tama nu.

(3) Nǎn phao tapyigna anǎn khŭ , maŏ phǎ mē mwai prei tamalŭ sara aŕkaŏ.

Aklan 27

(1) Pralau pŭpra, pralau phonthá tahtŏn ngǎ, ba ma lŭlwǎ, htŏnkǎn mǎnhti nu ba ma ba naŭ lŭlwǎ dŏ ba naŭ ba theipan tadauhtan dŏ takyŭ lŭlwǎ akaŭ.

(2) Pralau pŭpra năn tatheingă tađ mahtan theīpan taphei tama mēri, lilaī tahtōn mēri, tahtūhtan dò tarao tará akyŭ nu barahăn tađ da pŭpra.

Aklan 28

Pralau pŭpra ba naŭ bábwai, sŭkăn pŭkăn pralau ta àò atōn, tataiphlōn li ũba tyan lan lahan tabanaŭ dò talŭlwă pŭpra nu.

Aklan 29

(1) Pralau pŭpra năn thănăn ba naŭ bábwai năn tatheikhau theingă đố năn kaphrĭ kacòn dò năn kaphrĭ kacòn ngă năn nita ba àò.

(2) Bei manaŭ năn tabanaŭ đố talŭlwă khein nu, pralau pŭpra hđ kăru tabanaŭ dò talŭlwă lahan nu ba theingă dò ba douyan mēri, Dimocrecy aphon klă nu ta mabábwai htan tarĭ tarađ pralau tathataya dò ma ba, ta akyŭkyězŭ mēri, ba ma cwai dò tamālan àò pŭswĭ nu.

(3) Cwaĩ dò tabanaũ̃ dò talũlwǎ̃ nu bahtũ̃ laswĩ̃ mè̃ cǒ̃ ba ma didaò dǒ̃ Kulāthāmāghā̃ ta prāñ yaǒ̃ khlaĩ àò̃ kǒ̃.

Aklan 30

Sũkǎñ lã kǎñ ngǎ̃ mèrì̃, prã laphoñ ngǎ̃ mèrì̃, pralaũ lã pra ngǎ̃ mèrì̃, cwaĩ dò̃ tataiphlǒnhtañ lĩ àò̃ nu, tã thayũ̃ makaĩ tabanaũ̃ dò̃ talũlwǎ̃ laswĩswĩ̃ tapheĩ tamã bacǒ̃mã thǎnǎñ kwanmã akhwīñ àò̃ nũ cǒ̃ bã phĩ tabaoũ tabǎñ dǒ̃ tataiphlǒñ lĩ àò̃ laswĩswĩ̃ kǒ̃.

